

STORA UTSKOTTETS BETÄNKANDE
nr 5/1990-91 med anledning av landskapsstyrelsens framställning till landstinget med förslag till

- 1) körkortslag för landskapet Åland,
- 2) landskapslag angående ändring av vägtrafiklagen för landskapet Åland, samt
- 3) landskapslag angående ändring av landskapslagen om motorfordonsbyrån.

Stora utskottet har i ärendet mottagit lagutskottets betänkande nr 26/1989-90. Utskottet, som hört trafikinspektören Ulf Lillie, trafiksäkerhetskonsulenten Carola Wahlfors, polismästaren Björn Andersson, överkonstapeln Jarl Helsing, verkställande direktören för Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag Bjarne Olofsson och trafikläraren Kjell Jahrén, har behandlat ärendet och får härmed anföra följande.

Allmän motivering

Framställningen innebär en total revidering av körkortslagstiftningen. Utskottet har i huvudsak omfattat de i lagutskottets betänkande framställda förslagen, vilka enligt utskottets uppfattning leder till förbättrad trafiksäkerhet och trafikkultur i landskapet.

Bestämmelserna om körkort och förarutbildning är, såsom av framställningen framgår, föremål för nordiskt och internationellt samarbete. Lagstiftningen kunde i dessa avseenden vara ännu mer progressiv än den nu föreslagna. Genom en mer framsynt lagstiftning kunde en bättre trafikultur uppnås. Trafiklagstiftningen har t.ex. i Frankrike nyligen förnyats med, enligt vad utskottet erfarit, goda erfarenheter. Enligt den franska modellen tillåts bl.a. övningskörning från 16 års ålder med en förälder som lärare med 20 obligatoriska lektioner i trafikskola därförinnan.

Framställningen omfattar åtgärdsförslag i syfte att stävja det ökande antalet betydande hastighetsöverträdelser. Utskottet har omfattat förslaget angående tio dagars körförbud för överskridande av hastighetsbegränsning eller fordonsbegränsad hastighet med minst 30 km i timmen som sådant. Påföljderna för trafikförseelser och -brott blir därigenom kompletterade. Enligt gällande lag kan ordningsbot föreläggas förare av motordrivet fordon som överskrider hastighetsbegränsning med högst 20 km i timmen. Straffet för äventyrande av trafiksäkerheten är böter

eller fängelse i högst tre månader samt för grovt äventyrande av trafiksäkerheten minst 30 dagsböter eller fängelse i högst två år. För överträdelse av förbud och begränsningar ifråga om stannande och parkering av fordon kan påföras parkeringsbot i stället för straff. Körförbud har enligt gällande lag kunnat utfärdas endast vid grovt äventyrande av trafiksäkerheten, grovt rattfylleri, rattfylleri eller körning under påverkan av rusmedel.

Utskottet betonar polisens centrala roll såsom påverkare av trafikbeteendet. Enligt utskottets mening är det önskvärt att polisen i större utsträckning än för närvarande är aktiva i trafiken och i första hand genom rådgivning och anmärkningar ingriper vid förseelser.

Detaljmotivering

Körkortslag för landskapet Åland

3 §. Utskottet anser att skyldigheten att medföra körkort vid färd fortsättningsvis bör bibehållas. Skyldigheten kan inte anses vara särskilt betungande. Upphävandet av denna skyldighet i körkortslagen skulle föranleda att hänvisningen till särskilda bestämmelser i 69 § vägtrafiklagen skulle sakna innehåll. Även 5 § landskapslagen om föreläggande av ordningsbot vid vissa trafikförseelser förutsätter att ordningsbot kan föreläggas förare som bryter mot bestämmelserna om skyldighet att förete handling. Uppvisande av körkort efter anmaning bör kunna ske utan påföljder.

13 §. Utskottet anser det inte vara motiverat att bemyndiga landskapsstyrelsen att föreskriva om genomgående av del av teoriundervisning i bilskola då undervisningstillstånd för privatförarutbildning givits. Enligt vad utskottet erfarit har det inte vid förarexamen kunnat konstateras märkbara skillnader i utbildningens kvalitet.

17 §. Utskottet anser att införandet av obligatoriskt förarbevis för mopedförare är nödvändigt för förbättrande av trafiksäkerheten. Eftersom allvarliga brister kunnat konstateras i mopedförarnas kunskaper om trafikreglerna är det viktigt, att tillräcklig och meningsfull undervisning ges.

38 §. Utskottet har omfattat lagutskottets förslag. Ledamoten Häggblom, som ansåg att bestämmelsen om prøvotid vid beviljande av körkort bör utgå, anmälde avvikande åsikt.

42 §. Utskottet har efter omröstning (8-2) omfattat lagutskottets förslag. Ordföranden Wiklöf och ledamoten Mattsson, vilka ansåg att körförbudet bör förlängas till 20 dagar, anmälde avvikande åsikt.

47 §. Utskottet har i förtydligande syfte ändrat 2 mom. så att pågående färd inte kan tillåtas fortgå om körkortsinnehavare på sannolika skäl gjort sig skyldig till rattfylleri, grovt rattfylleri, grovt äventyrande av trafiksäkerheten eller körning under påverkan av rusmedel.

Ikraftträdelsebestämmelsen. Utskottet har efter omröstning (7-3) omfattat lagutskottets förslag. Ledamöterna Björling, Häggblom och Salmén ansåg att lagens ikraftträdande bör framflyttas till 1.1.1992.

Med hänvisning till det anförda får utskottet vördsamt föreslå

att Landstinget måtte antaga de i framställningen ingående andra och tredje lagförslagen i enlighet med lagutskottets förslag

samt

att Landstinget måtte antaga det i framställningen ingående första lagförslaget med följande ändringar:

K ö r k o r t s l a g
f ö r l a n d s k a p e t Å l a n d

(Ingressen lika som i framställningen).

**I kap.
Allmänna bestämmelser**

1 - 2 §§

(Lika som i framställningen).

3 §

(1 och 2 mom. lika som i framställningen).
(3 mom. lika som i lagutskottets betänkande).

4 §

(Lika som i lagutskottets betänkande).

5 - 6 §§

(Lika som i framställningen).

7 §

(Lika som i lagutskottets betänkande).

2 kap.

Förarutbildning

8 §

(Lika som i lagutskottets betänkande).

9 - 12 §§

(Lika som i framställningen).

13 §

(1 mom. lika som i framställningen).
(2 mom. lika som i lagutskottets betänkande).
(3 mom. lika som i framställningen).

14 §

(Lika som i framställningen).

15 §

(Lika som i lagutskottets betänkande).

16 §

(Lika som i framställningen).

17 §

(Lika som i lagutskottets betänkande).

3 kap.

Bestämmelser om bilskolor

18-21 §§

(Lika som i framställningen).

22 §

(Lika som i lagutskottets betänkande).

23-24 §§

(Lika som i framställningen).

4 kap.

Examen

25-35 §§

(Lika som i lagutskottets betänkande).

5 kap.

Utfärdande av körkort

36-41 §§

(Lika som i lagutskottets betänkande).

6 kap.

Hälsokontroll och förnyande av körkort

42-43 §§

(Lika som i lagutskottets betänkande).

7 kap.

Körförbud

44-46 §

(Lika som i lagutskottets betänkande).

47 §

(1 mom. lika som i lagutskottets betänkande).

Polisman kan i fall som avses i 1 mom. 3 punkten berättiga den som tilldelats temporärt körförbud att avsluta pågående färd, om det kan ske utan att trafiksäkerheten äventyras.

48-51 §§

(Lika som i lagutskottets betänkande).

8 kap.

Bestämmelser om annat än åländskt körkort

52-53 §§

(Lika som i lagutskottets betänkande).

9 kap.

Yrkeskörtillstånd

54-56 §§

(Lika som i lagutskottets betänkande).

10 kap.

Körkortsregister

57-58 §§

(Lika som i lagutskottets betänkande).

11 kap.

Särskilda bestämmelser

59-63 §§

(Lika som i lagutskottets betänkande).

(Ikraftträdelsebestämmelsen lika som i lagutskottets betänkande.)

Mariehamn den 27 november 1990

På stora utskottets vägnar:

Lasse Wiklöf
ordförande

Pehr Karlström
sekreterare

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: ordföranden Wiklöf, viceordföranden Roger Jansson samt ledamöterna Björling, Holmqvist, Häggblom, Mattson, Nordberg, Salmén, Sundberg och Wilhelms.